

аспірант кафедри української мови
Криворізького державного
педагогічного університету

ГЕНДЕРНИЙ СТЕРЕОТИП У КОМУНІКАТИВНІЙ КОНФЛІКТНІЙ ПОВЕДІНЦІ ОСІБ: МНОЖИННІСТЬ ТЕОРІЙ І ПІДХОДІВ

Донедавна у процесі вивчення комунікативної поведінки осіб науковці не надавали важливого значення гендерному факторові, який є одним із центральних пріоритетів для виявлення соціальної ідентичності мовця. Люди живуть зі сталими уявленнями про предмети, події, явища, факти, процеси. Ці розуміння проходять певний історичний період, закріплюючись у свідомості суб'єктів. Так виникають суспільні стереотипи. Вони полегшують соціалізацію людини у світі. Процес зародження та становлення стереотипу називають «стереотипізація», вона слугує механізмом взаємодії між людьми, ураховуючи й гендерні норми. Попри значущість гендеру, актуальним усе ще є питання стереотипізації комунікативної поведінки осіб у конфлікті з позиції гендерного параметра. Дослідники оминають увагою ракурс особистості суб'єкта, моделі мовного контакту, вплив соціальних, психологічних, когнітивних, прагматичних складників на взаємодію чоловіків і жінок у конфліктах різних типів. Обставини обрання певних комунікативних стратегій і тактик, засобів різних рівнів мови особами обох статей у протистоянні також позбавлені відповідного розуміння науковців. У такому разі є потреба говорити про наукове середовище, що спонукає до розвитку в україністиці конфліктологічних знань, зважаючи на гендерний чинник.

Кінець ХХ – початок ХХІ ст. позначені для наукової думки зверненням до антропоцентризму. Особливої уваги набуває проблема статі не як біологічної, а як соціальної істоти. Початок інституціоналізації гендерних досліджень датується сер. ХХ ст. Після низки пошуків у сфері статевої ідентичності психолог Р. Столлер вводить до наукового обігу поняття «гендер», який визначає як соціальні вияви приналежності до статі чи «соціальної статі» [21]. Нині поняття трактують як змодельовану суспільством та підтримувану соціальними інститутами систему цінностей, норм і характеристик чоловічої й жіночої поведінки, стилю життя і способу мислення, відносин жінок і чоловіків, набутих ними як особистостями у процесі соціалізації, що визначається соціальним, політичним, економічним і культурним контекстами буття та фіксує уявлення про жінку чи чоловіка залежно від їхньої статі [12, с.12].

До 70-х рр. ХХ ст. гендер як об'єкт наукового розгляду майже не перебував у площині мовознавства. Коли ж відбувся «гендерний вибух» у світовій лінгвістиці, Україна не стала осторонь цього процесу. Вагомий внесок у розбудову нового лінгвістичного підходу було зроблено зарубіжними (О. Бодальов, І. Гофман, Д. Зіммерманн, О. Каменська, М. Мід, М. Томська, К. Уест) і вітчизняними (А. Архангельська, О. Бессонова, О. Горошко, М. Дмитрієва, Т. Маслова, Т. Осіпова, О. Семиколонова, Л. Синельникова, В. Слінчук, Л. Ставицька, Т. Сукаленко, С. Швачко) науковцями. Поширення гендерних досліджень, розроблення нових напрямків вивчення в царині мови уможливили формування гендерної лінгвістики, або лінгвістичної гендерології. Фахівці досліджують різні аспекти гендерної комунікації, серед яких особливого значення набуває відбиття гендерних стереотипів у свідомості мовців. Проте до кінця не визначеним залишається питання щодо особливостей вербалізації сфери гендерного конфлікту.

Поняття «стереотип» також є міждисциплінарним, започаткованим соціологом В. Липпманом у праці «Public opinion» (1922). Науковець наголошує: стереотип – це знання про предмети, які є у свідомості людини, вони маркують об'єкти або як знайомі, або як дивні й незвичайні [11, с. 104]. У сучасному світі визначено різні види стереотипів: соціальні, ментальні, культурні, релігійні, гендерні, професійні, поведінкові, мовні тощо, проте найменш досліджуваними є саме гендерні. Серед останніх диференціюють (Т. Говорун, О. Кікінежді, М. Кімел, С. Оксамитна) стереотипи маскуліності-фемінності, особистісні, сексуальні, соціальної ролі, зовнішності, віку [7; 8; 13].

Метою нашої роботи є аналіз та узагальнення теорій і підходів щодо гендерного стереотипу; обґрунтування підходу, який уможливить його вивчення, враховуючи ситуацію конфліктної взаємодії осіб обох статей.

Аналіз змісту поняття «гендерний стереотип» передбачає звернення до провідних наукових теорій.

1. Філософська теорія. Про феномен гендерного стереотипу говорили ще в античні часи, але не визначали як основний предмет аналізу (Платон, Аристотель). Філософи намагалися розглядати відмінності в опозиції «чоловіче/жіноче». Погляди на таку дихотомію започаткували ідею про маскуліне начало сутностей. Так виникає патріархатна філософія, яка неабиякого розвитку набула в середньовіччі. У цей період особливо наголошували тезу гріховності жінки, її покори чоловікові (А. Августин, Ф. Аквінський). Філософія Нового часу поставила в центр дослідження людину, розмірковуючи про те, що чоловік і жінка мають бути рівними за природою, проте підпорядкування жінок укорінене у природі (Дж. Локк).

Послаблення маскулінного начала й започаткування ідеї про чуттєвість як основну характеристику жіночої сутності формується в часи Просвітництва. Про жіночу поведінку в суспільстві говорять Ж.-Ж. Руссо, І. Кант, Г. Гегель та ін. Мислителі цього періоду сприймають жінку як представницю природи, чоловіка – представника розуму. У цей час виникає перша хвиля фемінізму як руху за права жінок, який триває й донині. У сучасній європейській та американській культурі опозиція чоловіче/жіноче втрачає біологічні риси, акцент перенесено на соціальні механізми формування гендерної асиметрії в культурі. Однак поки що не зазнає змін культура України, яка має в собі домінуючу патріархату, із властивими йому зв'язками [про це див.: 6].

2. Соціологічна теорія. Саме це наукове вчення зароджує поняття «стереотип» і «соціальний стереотип», у межах останнього соціологи розпізнають і гендерний (Т. Виноградова, Т. Говорун, О. Кікінежді, Ю. Мосьпан). Дослідники дотримуються думки: соціалізація індивідів формує гендерні усталені погляди, які вможливають визначення соціальних ролей суб'єктів. Науковці здійснюють спробу дослідження основних функцій цих стереотипів. Зокрема, О. Вілкова називає такі: 1) регулятивна – корелює ідентифікацію особистості та групи; 2) трансляційна – передбачає передачу досвіду щодо взаємодії представників різних гендерів від покоління до покоління; 3) соціалізаційна – входження індивіда до системи соціальних зв'язків і відносин; 4) стратифікуюча – сприяє утворенню ієрархічної структури суспільних відносин; 5) комунікативна (курсив – *наш*) – регулює процес передачі та обміну інформації між представниками різних статей і соціальною системою загалом [5, с. 8–9]. Соціологічна теорія трактує гендерний стереотип як різновид соціального, його істотна ознака – уявлення про характер, норми поведінки чоловіка та жінки в суспільстві.

3. Психологічна теорія також поділяє погляд, що гендерний стереотип є різновидом соціального, він визначає психологічну сутність індивіда. Психологи у своїх розвідках для розуміння такого складного явища вирізняють шість підходів: 1) психоаналітичний (головна роль у статевій диференціації приписується біологічним чинникам); 2) соціобіологічний (поєднує біологію статі, її репродуктивну функцію з історично усталеними функціональними ролями чоловіків та жінок); 3) біхевіористичний (психічний розвиток людини ототожнюється з її навчанням, тобто будь-яким набуттям знань, умінь та навичок, не лише тих, які формуються свідомо, але й тих, що виникають стихійно); 4) когнітивний (стереотип – це складник пізнавального процесу, результат стереотипізації); 5) конструктивістський (гендерні стереотипи з'ясовують під час соціалізації з раннього віку у процесі засвоєння культурних цінностей, норм, уявлень про належну статевоюльову поведінку); 6) гендерний (стверджується потреба компенсації негативного впливу традиційних гендерних стереотипів на самореалізацію особистості) [18, с. 338]. Тож у психологічній теорії надано значної уваги розгляду гендерної стереотипізації як феномена, який допомагає людині орієнтуватися в суспільстві, враховуючи психологічні особливості чоловіка та жінки.

4. Соціолінгвістична теорія. У мовознавстві поняття «стереотип» запозичене із соціології, активізоване в соціолінгвістиці. Спочатку його розглядали у взаємозв'язку з культурною сферою. Зокрема, О. Селіванова, досліджуючи етнокультурні компетенції, згадує про культурні стереотипи, подає власне визначення явища, зазначає, що це елементарні психічні утворення; детермінована соціумом і культурою, впорядкована та фіксована структура свідомості; фрагмент картини світу, що уособлює результат пізнання дійсності індивідами та є схематизованою, спрощеною стандартною ознакою, матрицею предмета, події, явища [15, с. 287]. Я. Баргінський для лінгвістичного розуміння стереотипу звертається до трьох аспектів: 1) стереотип – це репродукований зв'язок слів (стереотип лінгвальний); 2) стереотип – це специфічний ментальний конструкт (стереотип ментальний); 3) стереотип – це ментальний конструкт, який утверджується у свідомості через мовний знак (стереотип лінгвоментальний) [20, с. 32].

З'ясовуючи проблему гендеру в мові, лінгвісти визначають основні прийоми аналізу цього поняття, торкаючись і питання виокремлення гендерного стереотипу. А. Кириліна називає три підходи щодо гендерних досліджень у мовознавстві: 1) соціо- і психолінгвістичний (стосується аспекту природного та соціального у вивченні взаємозв'язку мови і статі); 2) лінгвокультурний (передбачає специфіку стереотипів фемінності та маскуліності, їхнє функціонування в мові); 3) комунікативно-дискурсивний (характеризується вивченням лінгвістичного конструювання гендеру в комунікативній взаємодії індивіда в різних видах дискурсу, мовленнєвої поведінки чоловіка та жінки з позиції теорії соціальної ідентичності, комунікативної адаптації) [9]. У такому контексті гендерна стереотипізація не претендує на роль окремого предмета дослідження.

Дискусійним серед лінгвістів є й питання щодо тлумачення явища. Деякі говорять: це усталений соціальний тип, він визначає норми поведінки чоловіка чи жінки; інші наголошують, що є потреба його розглядати як окремий різновид. Наприклад, Т. Осіпова подає визначення: «Це стандартне судження про якість, атрибути та норми поведінки представників обох статей відповідної соціальної групи або окремих осіб певної групи» [14, с. 111]. Г. Бабаш говорить: гендерний стереотип – це стандартні узагальнені думки про представників обох статей, які складаються й закріплюються в суспільстві завдяки інституалізації та ритуалізації [2, с. 28]. Схоже трактування наводить Т. Сукаленко, підкреслюючи, що «гендерний стереотип – це узагальнене в культурі уявлення про приписувані жінкам або чоловікам риси зовнішності, характеру, статусно-рольові ознаки тощо» [16, с. 23].

Загалом у царині українського мовознавства гендерні стереотипи розглядаються недостатньо: лише деякі дослідники виокремлюють як особливий предмет аналізу. Зокрема, О. Ткачик обґрунтовує реалізацію в англомовному фольклорі, називає два способи визначення: когнітивний і соціокультурний. Вона говорить, що гендерний стереотип спирається, з одного боку, на когнітивний характер процесів формування стереотипу й розглядає його як форму раціонального пізнання світу, яка спрощує і прискорює оброблення інформації, схематизований образ, що ґрунтується на обмеженій кількості рис оцінного характеру, які вважаються типовими (взірцевими) для всього класу речей, тобто як перебільшене переконання, асоційоване з певною категорією; з іншого боку, розкриває його соціальний характер, наголошуючи на соціокультурно маркованій сталій формі поведінки представника певної етнокультури [17, с. 5]. Г. Бабаш пропонує вивчати явище ширше, а прийоми розгляду позначає як сфери: когнітивна (зв'язок мовлення й мислення, логічність чоловічого та алогічність жіночого), комунікативна (характеризує обрання чоловіками й жінками певних комунікативних стратегій і тактик), емотивна (полягає у використанні експресивно забарвленої лексики в мовленні) та вербально-семантична (зумовлює наявність знань і умінь адекватного використання мовних ресурсів) [2].

Нині мовознавці намагаються виявити найбільш поширені типи усталених образів, пропонують класифікації, кожна з яких вирізняється значущою, з позиції автора, рисою. Вважаємо досить ґрунтовною систематизацію Г. Кузенко, де окреслено групи:

1. Стереотипи діяльності й активності: для чоловіків – досягнення мети будь-якими засобами та методами, прагнення до змагання й суперництва, рішучість. Жінці приписують нерішучість, обережність, турботу про дотримання норм, конформізм.

2. Стереотипи влади й управління: для чоловіків – прагнення до лідерства, амбітність. Для жінок – покірність, безпорадність, залежність.

3. Стереотипи когнітивної сфери: логічність, раціональність, швидка реакція, дотепність асоціюється з чоловіком; ірраціональність, нелогічність, схильність до роздумів – із жінкою.

4. Стереотипи емоційної сфери: «чоловічі» характеристики – це здатність відокремити раціональні рішення від емоційних, «жіночі» – емоційність, сприйнятливість, чутливість, вразливість.

5. Стереотипи міжособистісної взаємодії: «жіночі» якості – жертвовність, доброта, приязність, мінливість, хитрість, балакучість; «чоловічі» – рішучість, надійність, нетактовність, егоїзм.

6. Чоловіки та жінки виконують різні соціальні ролі. Чоловіка сприймають як працівника, громадянина, жінку – як дружину, матір [10, с. 244].

Як бачимо, гендерні стереотипи вивчають у багатьох наукових сферах, звертають увагу на їхнє значення, формування, побутування в соціумі, вплив на свідомість людей, їхню поведінку і т. ін. Однак ми вважаємо, що про гендерні усталені ставлення й образи також треба говорити з позиції вияву в міжособистісному конфлікті, учасниками якого є чоловіки та/або жінки. **Конфлікт** трактуємо як стан дисгармонії між суб'єктами, мотиви якого зумовлюються суперечливими цінностями, нормами, інтересами, цілями опонентів.

У сучасному світі конфлікти – повсякденна реальність. Вони розгортаються у всіх сферах життєдіяльності індивідів, активно переходять на сторінки газет, екрани телевізорів, у мережу Інтернет. Через це люди нерідко перебувають у напруженому стані, відчувають стрес, що унеможливує комфортне життя. Тож світова наука все активніше залучається до пошуку шляхів нейтралізації конфліктів.

Статус і ролі чоловіків та жінок постійно видозмінюються, що супроводжується зіткненням інтересів. Нині є певний дисонанс уявлень чоловіків і жінок про статево-рольову поведінку, небажання виявляти та враховувати гендерні стереотипи в поведінці, діях чи мовленні. У сучасному суспільстві все частіше можна спостерігати, як трансформуються гендерні норми, пов'язані з проникненням як жінок, так і чоловіків у протилежні сфери діяльності. Через це виникає новий тип конфлікту – гендерний.

У лінгвістиці конфліктна комунікація вже має окрему сферу досліджень. Науковці говорять про основні принципи аналізу міжособистісної конфліктної комунікації. Зокрема, Л. Білоконенко називає лінгвокогнітивний (дає змогу говорити про взаємозв'язок пізнавальної діяльності людини й мовних явищ, які невіддільні від мислення); лінгвопрагматичний (звертає увагу на мовні, мовленнєві, позамовні структури, різний ступінь інтенсивності прояву яких засвідчує вибір особами певних конфліктних стратегій і тактик на всіх стадіях міжособистісного конфлікту) та контекстний (пояснює змістовий обсяг конфліктного тексту, значущості того чи того слова, речення у всьому контексті) [4, с. 59–65]. Однак за такої диференціації майже не розглядається гендерний аспект (про нього згадується лише в контексті психофізіологічних та індивідуально-психологічних якостей осіб), тому можна говорити, що ці принципи зорієнтовані на конфлікт загалом.

У конфліктології є дев'ять напрямів аналізу конфліктів: 1) загального зв'язку; 2) діалектичної єдності теорії і практики; 3) конкретно-історичний; 4) об'єктивності; 5) міждисциплінарності; 6) наступності; 7) еволюціонізму; 8) розвитку; 9) системності [1, с. 63]. І знову фіксуємо відсутність уваги фахівців до зони конфлікту або конфліктного ризику між чоловіками та/або жінками.

Тож вважаємо, що наведені вище факти дають нам право говорити про новий підхід до гендеру в мові, який об'єднає теорії гендерної стереотипізації й конфліктної комунікації. Цей підхід називаємо **гендерно-конфліктним**. Його сутність полягає в тому, що він уможливує вирізнення:

1) впливу гендерного фактора на вербальну взаємодію чоловіків та жінок у міжособистісних конфліктах різних типів;

2) обставин обрання певних комунікативних стратегій і тактик;

3) ресурсів національної мови, які зумовлюють комунікативні дії чоловіків та жінок у зоні конфлікту та/або конфліктного ризику;

4) прагматичних маркерів, що можуть спричинити міжособистісний конфлікт між чоловіками та жінками;

5) моделей мовної поведінки чоловіків та жінок на передконфліктній, власне конфліктній стадії та етапі завершення;

6) прийомів ефективної комунікації між чоловіками та жінками.

Наші думки спираються на праці лінгвістів, які частково вже описували особливості вияву гендерних стереотипів у конфлікті (Ф. Бацевич, Т. Осіпова, Ю. Труфен та Г. Чуйко). Зокрема, Ф. Бацевич наголошує, що у конфліктних ситуаціях жінки частіше, ніж чоловіки, відмовляються від своїх поглядів, позицій; вони завершують суперечки раціональним способом, за допомогою аргументів, переконань; а от жінки схильні до емоцій [3, с. 129]. Т. Осіпова стверджує, що взаємодіючи в гетерогамних групах, жінки й чоловіки використовують різноспрямовані комунікативні стратегії, унаслідок чого виникає чимало непорозумінь, інколи таких, що спричиняють комунікативні девіації, або комунікативні конфлікти, які ілюструють певне ставлення до чолові-

ка й жінки у спілкуванні [14, с. 112]. Г. Чуйко та Ю. Труфен також роблять спробу аналізу гендерних стереотипів у конфліктній протидії. Для цього було проведено тестування за методикою К. Томаса, що стосувалося гендерних відмінностей у розв'язанні проблемних ситуацій [19]. Дослідники визначили основні стереотипи у стратегіях: для хлопців характерним є уникнення, для дівчат – співробітництво.

У процесі дослідження гендерних стереотипів науковці запропонували різні теорії (філософська, соціологічна, психологічна, соціолінгвістична та ін.). Однак донедавна недостатньо уваги приділялося питанню стереотипізації гендерних конфліктів. Тож вважаємо, що новий гендерно-конфліктний підхід дає змогу в іншому ракурсі охарактеризувати конфлікт між особами обох статей, а також віднайти нові способи уникнення (послаблення) гендерних конфліктів.

Гендерно-конфліктний підхід може бути використаний для дослідження вербалізації міжособистісних конфліктів між суб'єктами обох статей на широкому текстовому матеріалі.

Література:

1. Анцупов А.Я., Шипилов А.И. Конфликтология: учеб. для вузов. М.: ЮНИТИ, 2000. 551 с.
2. Бабаш Г.А. Мовна особистість та гендерні стереотипи. Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова: серія № 9. Сучасні тенденції розвитку мов. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. Вип. 2. С. 27–30.
3. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. К.: ВЦ «Академія», 2009. 376 с. (Серія «Альма-матер»).
4. Білоколенко Л.А. Українськомовна репрезентація міжособистісного конфлікту: монографія. К.: Інтерсервіс, 2015. 335 с.
5. Вілкова О.Ю. Конструктивні та деструктивні функції гендерних стереотипів: автореф. дис. ... канд. соц. наук: 22.00.04. К, 2005. 20 с.
6. Гендерні стереотипи та ставлення громадськості до гендерних проблем в українському суспільстві / за ред. Ю. Саєнка. К., 2007. 143 с.
7. Говорун Т.В., Кікінежді О.М. Гендерна психологія: навч. посібник. К.: «Академія», 2004. 308 с.
8. Кімел М. С. Гендероване суспільство. К.: Сфера, 2003. 490 с.
9. Кирилина А. Лингвистические гендерные исследования. Отечественные записки. № 2 (23). 2005. URL: <http://www.strana-oz./2005/2/lingvisticheskie-gendernye-issledovaniya> (дата звернення: 15.05.2018).
10. Кузенко Г.М. Парадигма гендерних стереотипів у мовній картині світу. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Одеса, 2014. Вип. 8. Т. 2. С. 243–245.
11. Липпман У. Общественное мнение / пер. с англ. Т.В. Барчунова. М.: Институт Фонда «Общественное мнение», 2004. 384 с.
12. Мельник Т.М. Гендер як наука та навчальна дисципліна. Основи теорії гендеру. К.: «К.І.С.», 2004. С.10–30.
13. Оксамитна С.М. Гендерні ролі та стереотипи. Основи теорії гендеру. К.: «К.І.С.», 2004. С.157–181.
14. Осіпова Т.Ф. Гендерний аспект комунікативної поведінки людини: параметри вербальної і невербальної комунікації. Філологічні студії: наук. вісник Криворізького державного педагогічного університету. Кривий Ріг, 2012. Вип. 7. С. 109–120.
15. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.
16. Сукаленко Т. Метафора як засіб вербалізації гендерних стереотипів. Мова і суспільство. 2011. Вип. 2. С. 23–32.
17. Ткачик О.В. Гендерні стереотипи в англomовному фольклорі: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. К, 2008. 20 с.
18. Тимошенко О.В. Гендерні стереотипи особистості: сутність і основні підходи до визначення. Вісник післядипломної освіти. 2013. Вип. 9 (2). С. 337–345. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpo_2013_9%282%29_46 (дата звернення: 11.05.2018)
19. Чуйко Г.В., Труфен Ю.В. Гендерні і особистісні детермінанти поведінки в конфліктних ситуаціях. URL: http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2014/Psihologia/7_180712.doc.htm (дата звернення: 13.05.2018).
20. Bartmiński J. Stereotyp jako przedmiot lingwistyki. Z problemów frazeologii polskiej i słowiańskiej. Wrocław. Warszawa. Kraków. Gdańsk. Łódź, 1985. S. 25–53.
21. Stoller R. Sex and Gender: On the Development of Masculinity and Femininity. New York: Science House, 1968. 383 p.

Анотація

Ю. КЕКАЛО. ГЕНДЕРНИЙ СТЕРЕОТИП У КОМУНІКАТИВНІЙ КОНФЛІКТНІЙ ПОВЕДІНЦІ ОСІБ: МНОЖИННІСТЬ ТЕОРІЙ І ПІДХОДІВ

У статті подано аналіз наукових теорій та підходів, які розглядають проблему гендерного стереотипу. Окреслено зміст понять «стереотип» і «гендерний стереотип»; розглянуто їх функції, класифікації. Обґрунтовано новий підхід до аналізу гендерного стереотипу в комунікативній конфліктній поведінці осіб – гендерно-конфліктний.

Ключові слова: гендерний стереотип, міжособистісний конфлікт, конфліктна комунікація, гендерно-конфліктний підхід.

Аннотация

Ю. КЕКАЛО. ГЕНДЕРНЫЙ СТЕРЕОТИП В КОММУНИКАТИВНОМ КОНФЛИКТНОМ ПОВЕДЕНИИ ИНДИВИДОВ: МНОЖЕСТВЕННОСТЬ ТЕОРИЙ И ПОДХОДОВ

В статье представлен анализ научных теорий и подходов, которые рассматривают проблему гендерного стереотипа. Описаны значение понятий «стереотип» и «гендерный стереотип»; рассмотрены их функции, классификации. Обоснован новый подход к анализу гендерного стереотипа в коммуникативном конфликтном поведении индивидов – гендерно-конфликтный.

Ключевые слова: гендерный стереотип, межличностный конфликт, конфликтная коммуникация, гендерно-конфликтный подход.

Summary

YU. KEKALO. GENDER STEREOTYPE IN COMMUNICATIVE CONFLICT BEHAVIOUR OF INDIVIDUALS: THE PLURALITY OF THEORIES AND APPROACHES

The article presents an analysis of scientific theories and approaches that address the gender stereotype problem. The content of the concepts “stereotype” and “gender stereotype” is outlined; their functions, classifications are considered. The new approach to the analysis of a gender stereotype in communicative conflict behaviour of individuals is substantiated. It is gender-conflict approach.

Key words: gender stereotype, interpersonal conflict, conflict communication, gender-conflict approach.